

KAMBOÇYA

ENERJİ SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih : 20 Haziran 2026

Raporu Hazırlayan: Punom Pen Ticaret Müşavirliği

1. Ülke Pazarında Enerji Sektörü

Kamboçya enerji pazarı 2026 itibarıyla iki ana eksen üzerinden şekillenmektedir. Bunlar sanayi, inşaat, turizm ve kentleşmeden kaynaklanan elektrik talebinin büyümesi ve arz güvenliği ile temiz enerji dengesinin yeniden kurulmasıdır. Ülke son on yılda elektrik erişiminde hızlı ilerleme sağlamış, 2025 itibarıyla köylerin yaklaşık tamamına ve hanelerin büyük çoğunluğuna şebeke erişimi sağlanmıştır. Bununla birlikte, üretim karmasında hidroelektrik ve kömürün ağırlığı, kurak dönemlerde üretim oynaklığı, ithal elektrik bağımlılığı ve sanayi kullanıcıları açısından elektrik maliyeti temel politika başlıkları olmaya devam etmektedir.

2026 pazar görünümünde en güçlü talep alanları; iletim ve dağıtım altyapısı, trafo merkezleri, orta gerilim ekipmanları, güneş enerjisi sistemleri, çatı tipi güneş, batarya enerji depolama sistemleri, enerji verimliliği çözümleri, akıllı sayaç ve şebeke ekipmanları ile yedek güç sistemleridir.

Kamboçya'nın Güç Geliştirme Master Planı 2022-2040 belgesi ve Ulusal Enerji Verimliliği Politika belgesi, sektörün yönünü uzun vadeli kapasite planlaması, daha temiz üretim portföyü ve tüketim tarafında verimlilik olarak belirlemektedir.

1.1 İlgili Sektörde Üretim

Elektrik üretimi hidroelektrik santralleri, kömür santralleri, güneş santralleri, fuel-oil/dizel üretim, biyokütle ve ithal elektrikten oluşmaktadır. 2024 itibarıyla yerli kurulu güç yaklaşık 5,0 GW seviyesindeyken, 2025 sonunda kurulu kapasitenin 5,9 GW seviyesine çıktığı bildirilmektedir. 2025 elektrik tüketimi yaklaşık 22,4 TWh olarak açıklanmış, 2024 tüketimi ise yaklaşık 20,0 TWh düzeyinde gerçekleşmiştir. Yenilenebilir enerji kapasitesi ağırlıklı olarak hidroelektrikten oluşmakla birlikte, güneş yatırımları ve şebeke ölçekli batarya depolama yatırımları yeni büyüme alanları olarak öne çıkmaktadır.

Kamboçya'nın üretim profilinde hidroelektrik kaynaklar yağış rejimine duyarlı olduğu için kurak dönemlerde ithal elektrik ve termik üretimin rolü artabilmektedir. Bu durum, iletim enterkoneksiyonları, batarya depolama ve güneş enerjisinin şebekeye entegrasyonunu stratejik hale getirmektedir.

Ülke 2030 itibarıyla elektrik üretim kapasitesinde temiz kaynakların payını artırmayı, yeni kömür projesi geliştirmemeyi ve enerji verimliliği yoluyla talep artışını yönetmeyi hedeflemektedir.

Tablo 1: Kamboçya enerji sektöründe temel göstergeler

Gösterge	2024/2025 Durumu	2026 Açısından Anlamı
Kurulu güç	2024 yaklaşık 5,0 GW; 2025 sonunda yaklaşık 5,9 GW	Şebeke ekipmanları, trafo, koruma sistemleri ve EPC hizmetleri için büyüyen bir Pazar bulunmaktadır.
Elektrik tüketimi	2024 yaklaşık 20,0 TWh; 2025 yaklaşık 22,4 TWh	Sanayi ve kentleşme kaynaklı elektrik talebi devam etmektedir.
Başlıca üretim kaynakları	Hidroelektrik, kömür, güneş, fuel-oil/dizel, biyokütle ve ithalat	Enerji güvenliği ve temiz enerji dengesi birlikte yönetilmektedir.

Gösterge	2024/2025 Durumu	2026 Açısından Anlamı
Temiz enerji yönelimi	2030 için temiz kapasite payının artırılması hedefleniyor	Güneş, batarya depolama, şebeke güçlendirme ve verimlilik çözümleri öne çıkmaktadır.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Kamboçya elektrik piyasasında klasik anlamda serbest piyasa üretici fiyatı bulunmamaktadır. Elektrik üretimi genellikle Bağımsız Güç Üreticisi (IPP) sözleşmeleri, kamu alım anlaşmaları ve Kamboçya Elektrik İdaresi (Electricity Authority of Cambodia – EAC) tarafından düzenlenen tarife yapısı üzerinden yürümektedir. Nihai elektrik fiyatları tüketici grubu, bağlantı gerilimi, bölge ve hizmet sağlayıcıya göre değişmektedir. Açık kaynaklarda 2024 için ortalama elektrik fiyatı yaklaşık 0,149 ABD doları/kWh düzeyinde gösterilmektedir; bu oran bölgesel rakiplerle kıyaslandığında sanayi kullanıcıları açısından hâlâ rekabet unsuru olarak görülmektedir.

Çatı tipi güneş enerjisinde 2024 sonunda güncellenen düzenleme, küçük ölçekli sistemlerde idari yükü azaltmış; orta ve büyük ölçekli şebekeye bağlı sistemlerde EAC onayı, kota ve dengeleme tarifesi yapısını korumuştur. İlgili düzenleme kapsamında fazla enerjinin şebekeye verilmesi halinde uygulanacak kompanzasyon tarifeleri tesis ölçeği ve bağlantı türüne göre değişmektedir. Bu nedenle güneş projelerinde yatırım geri dönüşü yalnızca panel fiyatına değil, bağlantı onayı, şebeke koşulu, tüketim profili ve tarife sınıfına bağlıdır.

1.3 İlgili Sektörde Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Kamboçya enerji sektöründe üretim ve dağıtım yapısı kamu kurumu, devlet şirketi, özel üretici ve lisanslı dağıtım şirketlerinin birlikte faaliyet gösterdiği karma bir yapıdadır. Maden ve Enerji Bakanlığı (Ministry of Mines and Energy) politika ve strateji belirleyen ana kurumdur. EAC lisans, tarife ve düzenleyici gözetimden sorumludur. Electricité du Cambodge elektrik alımı, iletim, dağıtım ve bazı üretim varlıklarında merkezi role sahiptir.

Özel sektör tarafında hidroelektrik ve kömür santrallerinde Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC), Malezya ve yerel sermayeli yatırımcılar; güneş enerjisinde yerel Mühendislik, Tedarik ve Kurulum (EPC) firmaları, bölgesel mühendislik şirketleri ve uluslararası geliştiriciler öne çıkmaktadır.

Royal Group, SchneiTec, Prime Road, SPHP ve çeşitli IPP proje şirketleri sektörde bilinen oyuncular arasındadır. Enerji verimliliği, güneş EPC, danışmanlık ve proje geliştirme tarafında EnergyLab Cambodia, EuroCham Cambodia Green Business Committee ve ilgili meslek örgütleri iş bağlantıları açısından önemlidir.

- Maden ve Enerji Bakanlığı (Ministry of Mines and Energy - MME): Politika, enerji planlaması, ve teknik düzenlemelerden sorumludur.
- Electricity Authority of Cambodia (EAC): Lisanslandırma, tarife onayı, tüketici/dağıtım düzenlemelerinden sorumludur.
- Electricité du Cambodge (EDC): Elektrik alımı, iletim, dağıtım ve kamu tedariklerinden sorumludur.
- Council for the Development of Cambodia (CDC): Yatırım teşviklerinde yetkilidir.
- EnergyLab Cambodia ve EuroCham Green Business Committee: Yenilenebilir enerji ve verimlilik ekosistemi için iş ağı görevi görürler.

1.4 Enerji Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Toptan elektrik ticareti, ağırlıklı olarak EDC'nin IPP'lerden ve komşu ülkelerden elektrik satın alması ve şebekeye vermesi şeklinde yürütülmektedir. EDC'nin yanında belirli bölgelerde lisanslı özel dağıtım şirketleri bulunmaktadır. Perakende satış tarifeleri düzenleyici onaya tabidir; tüketici kategorileri hane, ticari işletme, sanayi ve orta/yüksek gerilim bağlantılı büyük tüketici olarak ayrılmaktadır.

Enerji ekipmanlarında perakende pazar sınırlıdır. Ağırlık B2B ithalatçı-distribütörler, EPC firmaları, müteahhitler, fabrika kullanıcıları, oteller, alışveriş merkezleri ve kamu ihalelerindedir.

Güneş paneli, inverter, kablo, pano, jeneratör, UPS, batarya ve enerji verimliliği ürünleri genellikle ithalatçı/distribütör stokları veya proje bazlı doğrudan ithalat yoluyla temin edilmektedir.

Phnom Penh, Kandal, Sihanoukville, Kampong Speu, Siem Reap ve büyük sanayi bölgeleri talebin yoğunlaştığı alanlardır.

2. Ülkenin Sektörde Dış Ticareti

Kamboçya enerji sektörü dış ticarete net ithalatçı konumdadır. İthalatın ana kalemlerini rafine petrol ürünleri, kömür, LNG, elektrik enerjisi, jeneratörler, inverterler, transformatör ve elektrik ekipmanları oluşturmaktadır. İhracat tarafında ise klasik enerji emtiası zayıf olup, fotovoltaik modül/panel ve bazı elektrik-elektronik ekipmanları öne çıkmaktadır. Kamboçya'nın güneş paneli ihracatı özellikle ABD pazarına bağımlı olduğu için ABD ticaret önlemleri ve menşe incelemeleri sektör ihracatı açısından kritik risk unsurudur.

2.1 Enerji Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Aşağıdaki tablo, 2024 yılı açık kaynak verileri temel alınarak enerji emtiası ve seçilmiş enerji ekipmanları için hazırlanmış yaklaşık ülke sıralamasıdır. Değerler ABD doları bazında yuvarlatılmıştır; elektrik enerjisi ve bazı ekipman kalemlerinde miktar bilgisi kamuya açık veri setlerinde tutarlı şekilde yer almadığından "veri yok" ibaresi kullanılmıştır.

Tablo 2: Kamboçya enerji sektörü başlıca ithalat ülkeleri, 2024

Sıra	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)	Oran (%)
1	Tayland	1.516.000.000	37,3
2	Vietnam	759.000.000	18,7
3	Endonezya	570.500.000	14,0
4	Singapur	552.000.000	13,6
5	Laos	231.000.000	5,7
6	ÇHC	230.000.000	5,7
7	Malezya	196.200.000	4,8
8	Hong Kong, ÇHC	13.900.000	0,3
9	Avrupa Birliği	4.000.000	0,1

Sıra	Ülke Adı	İthalat Değeri (\$)	Oran (%)
10	Japonya	2.000.000	0,05
-	Türkiye	293.620	0,01

2.2 Enerji Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke

Kamboçya'nın enerji sektörü ihracatı esasen fotovoltaik panel/modül ve belirli elektrik ekipmanlarından oluşmaktadır. Ülke bazlı açık kaynak veriler ürün bazında sınırlı olduğundan aşağıdaki tablo fotovoltaik modül, statik konvertör, transformatör ve motor/jeneratör parçaları için mevcut açık kaynakların birleştirilmesiyle hazırlanmış yaklaşık bir pazar dağılımıdır. Türkiye'ye enerji sektörü ihracatı görülmemektedir.

Tablo 3: Kamboçya enerji sektörü başlıca ihracat ülkeleri, 2024 - yaklaşık

Sıra	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Oran (%)
1	ABD	650.000.000	70,0
2	Avrupa Birliği	95.000.000	10,2
3	Japonya	55.000.000	5,9
4	Vietnam	45.000.000	4,8
5	Tayland	40.000.000	4,3
6	Hong Kong, ÇHC	12.000.000	1,3
7	Birleşik Krallık	10.000.000	1,1
8	ÇHC	8.000.000	0,9
9	Kanada	4.000.000	0,4
10	Avustralya	2.000.000	0,2
-	Türkiye	0	0,0

2.3 Enerji Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Tablo 4: Altılı tarife bazında enerji sektörü başlıca ithal ürünleri, 2024

GTİP (6)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye Payı (%)
271019	Orta yağlar ve diğer petrol yağları/preparatları	1.528.700.000	293.620	0,02'den az
271012	Hafif yağlar ve preparatları	1.022.400.000	293.620	0,03'ten az
270119	Diğer taşkömürü	570.500.000	0	0,00

GTİP (6)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye Payı (%)
271600	Elektrik enerjisi	344.000.000	0	0,00
271111	Sıvılaştırılmış doğal gaz	334.400.000	0	0,00
850300	Elektrik motor/jeneratör parçaları	58.115.730	0	0,00
850440	Statik konvertörler, inverterler	27.191.550	4.270	0,02
850490	Transformatör/statik konvertör parçaları	21.465.000	0	0,00
850213	Dizel/yarı dizel jeneratör setleri, >375 kVA	16.648.270	0	0,00
850212	Dizel/yarı dizel jeneratör setleri, >75-375 kVA	3.276.310	0	0,00

2.4 Enerji Sektöründe Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün)

Kamboçya'nın enerji sektörü ihracatı tek bir ürün grubunda yoğunlaşmaktadır: fotovoltaik hücreler ve modüller. Diğer enerji ekipmanları ihracatı sınırlı değerlerde gerçekleşmektedir. Aşağıdaki tablo, açık kaynaklarda teyit edilebilen başlıca kalemleri ve düşük değerli/ihmal edilebilir diğer kalemleri göstermektedir.

Tablo 5: Altılı tarife bazında enerji sektörü başlıca ihraç ürünleri, 2024

Ürün Adı	GTİP (6)	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye Payı (%)
Fotovoltaik hücreler, modül veya panel halinde	854143	696.400.000	0	0,00
Statik konvertörler, inverterler	850440	52.928.510	0	0,00
Transformatörler/statik konvertörler grubu içinde seçili ürünler	8504xx	81.400.000	0	0,00
Elektrik motor/jeneratör parçaları	850300	546.680	0	0,00
Dizel/yarı dizel jeneratör setleri, >375 kVA	850213	99.000	0	0,00
Transformatör/statik konvertör parçaları	850490	0	0	0,00
Elektrik motorları, küçük güçlü	850110	0	0	0,00
Jeneratör setleri, diğer güç aralıkları	850211/850212	0	0	0,00

Ürün Adı	GTİP (6)	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye Payı (%)
Akümülatörler ve batarya aksamı	8507xx	0	0	0,00
Kablo ve iletkenler	8544xx	0	0	0,00

3. Sektörde Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

Türkiye'nin Kamboçya'ya enerji sektörü ihracatı 2026 itibarıyla düşük hacimli ve proje bazlıdır. Mevcut açık kaynaklarda 2024 yılında Türkiye'den Kamboçya'ya rafine petrol ürünleri ihracatı yaklaşık 293,6 bin ABD doları, statik konvertör/inverter kaleminde ihracat yaklaşık 4,3 bin ABD doları olarak görülmektedir. Transformatör, kablo, pano, jeneratör, batarya, güneş ekipmanı ve mühendislik hizmetlerinde ise potansiyel bulunmasına rağmen düzenli ve yüksek hacimli ihracat henüz oluşmamıştır.

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$)

Tablo 6: Türkiye'nin Kamboçya'ya enerji sektörü ihracatı, değer

Sıra	GTİP (6)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	2710	Rafine petrol ürünleri	341,538	340,719	248,582	217,984	293,620
2	8504	Statik konvertörler, inverterler, Transformatörler ve parçaları	107,459	9,929	150	1,089	4,267
3	8502	Jeneratör setleri	-	-	261,786	-	-
4	8544	Elektrik kabloları ve iletkenler	105	1,150	5,341	962	2,628

3.2 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (Miktar ton/kg/litre ...)

Tablo 7: Türkiye'nin Kamboçya'ya enerji sektörü ihracatı, miktar

Sıra	GTİP (6)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	2710	Rafine petrol ürünleri	268,976	227,016	143,190	116,828	159,501
2	8504	Statik konvertörler, inverterler, Transformatörler ve parçaları	23,020	570	21	7	98
3	8502	Jeneratör setleri	-	-	21,403	-	-
4	8544	Elektrik kabloları ve iletkenler	16	326	190	111	2,152

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Hedef bölgeler talebin niteliğine göre ayrılmaktadır. Phnom Penh ve Kandal; kamu kurumları, ticari yapılar, veri merkezi/telekom, alışveriş merkezi, otel ve sanayi kullanıcıları nedeniyle ana pazar

konumundadır. Sihanoukville liman, özel ekonomik bölgeler ve sanayi ile turizm projeleriyle enerji ekipmanı ve yedek güç talebi yaratmaktadır. Kampong Speu, Svay Rieng, Bavet ve Poipet üretim tesisleri ve özel ekonomik bölgeler nedeniyle orta gerilim, trafo, pano, güneş çatı ve verimlilik çözümleri için önemli olabilecek bölgelerdir. Siem Reap turizm yatırımları, oteller ve ticari tesisler nedeniyle güneş, batarya, jeneratör ve enerji yönetimi çözümlerinde potansiyel taşımaktadır.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

Pazar yapısı ithalata bağımlı, proje bazlı ve ilişki ağı yoğun bir nitelik taşır. Büyük kamu projelerinde EDC, Maden ve Enerji Bakanlığı ve kamu ihale süreçleri; özel projelerde ise yerel EPC firmaları, inşaat müteahhitleri, fabrika sahipleri, otel grupları ve özel ekonomik bölge yönetimleri belirleyicidir.

ÇHC menşeli ekipman fiyat avantajı ve finansman paketleriyle güçlüdür. Tayland, Vietnam, Singapur ve Malezya üzerinden bölgesel dağıtım yaygındır. Avrupa, Japonya ve Kore menşeli ürünler kalite, güvenilirlik ve marka algısı ile niş pazarda yer bulmaktadır.

- EDC: Şebeke, iletim/dağıtım yatırımları ve elektrik alım süreçlerinde merkezi kurumdur.
- Yerel EPC ve distribütörler: Güneş, jeneratör, pano, kablo, trafo ve bakım işlerinde kilit kanaldır.
- Özel ekonomik bölgeler ve sanayi tesisleri: Çatı güneş, kompanzasyon, verimlilik ve yedek güç talebinin yoğunlaştığı kullanıcı gruplarıdır.
- Otel, AVM ve ticari gayrimenkuller: Enerji yönetimi, soğutma, güneş ve jeneratör sistemleri için hedef müşterilerdir.

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Tablo 8: Enerji sektörü için ilgili kurum ve kuruluşlar

Kurum/Kuruluş	İşlev	İnternet Adresi
Ministry of Mines and Energy (MME)	Enerji politikası, planlama, düzenleme	www.mme.gov.kh
Electricity Authority of Cambodia (EAC)	Lisans, tarife ve düzenleyici gözetim	www.eac.gov.kh
Electricité du Cambodge (EDC)	Elektrik alımı, iletim, dağıtım ve kamu tedarikleri	www.edc.com.kh
Council for the Development of Cambodia (CDC)	Yatırım teşvikleri	www.cdc.gov.kh
General Department of Customs and Excise (GDCE)	Gümrük işlemleri ve tarife uygulamaları	www.customs.gov.kh
Cambodia Chamber of Commerce	İş çevreleri ve yerel bağlantılar	www.ccc.org.kh
EuroCham Cambodia	İş ağı, yeşil iş komitesi, piyasa bilgisi	www.eurocham-cambodia.org

Kurum/Kuruluş	İşlev	İnternet Adresi
EnergyLab Cambodia	Temiz enerji, girişim ve proje ekosistemi	www.energylab.asia

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

İthalatçı ve distribütör bilgisi için Cambodia National Trade Repository, GDCE gümrük duyuruları, EAC lisanslı işletme listeleri, EDC tedarik duyuruları, Cambodia Constructors Association üye listeleri, EuroCham Cambodia üye dizini, CAMENERGY/CAMSOLAR fuarlarının katılımcı listeleri ve yerel B2B firma rehberleri kullanılabilir.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Enerji ekipmanları ithalatında genel olarak ticari fatura, çeki listesi, konşimento/havayolu taşıma senedi, menşe şahadetnamesi, ithalat beyannamesi, navlun/sigorta belgeleri ve gerektiğinde teknik katalog, uygunluk belgesi, test raporu, garanti belgesi ve güvenlik sertifikaları talep edilmektedir. Elektrik ekipmanlarında proje ve bağlantı onayları, EAC lisans/izin süreçleri, MME teknik uygunlukları ve EDC bağlantı şartları önemlidir. Akaryakıt ve tehlikeli madde kapsamındaki ürünlerde ilave lisans, depolama, güvenlik ve taşıma belgeleri gerekmektedir.

Tüm icracı Bakanlıklar ve Kurumlar adına Ekonomi ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan bir web sitesi bulunmaktadır. Bu web sitesinden gümrük izinleri ve vergileri ve ticari düzenleyici prosedürler ve dokümantasyon gereklilikleri dahil olmak üzere gerekli tüm ticari bilgilere erişim sağlanabilmektedir. <https://www.cambodiantr.gov.kh/index.php?r=SearchProcedure/index>

Kamboçya ile ülkemiz arasında imzalanmış bir ikili ticaret anlaşması bulunmamaktadır ancak her iki ülke de Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesidir. Bu kapsamda, ikili ticaretimizin düzenleyicisi DTÖ Anlaşmalarıdır. Bu nedenle yukarıdaki linkte görülen MFN gümrük vergisi oranları ülkemize uygulanmaktadır. Ülkemizin ayrıcalıklı bir statüsü bulunmamaktadır.

Diğer yandan Kamboçya'nın hâlihazırda ÇHC ve Kore ile sırasıyla Ocak ve Aralık 2022'de yürürlüğe giren iki Serbest Ticaret Anlaşması (STA) bulunmaktadır. Kamboçya bunun haricinde, 2022'nin başlarında 15 Pasifik ülkesinden oluşan bölgesel bir ticaret paktı olan Bölgesel İşbirliği Ekonomik Ortaklığını (RCEP) yürürlüğe koymuştur. RCEP, 10 Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) üyesi devlet (Brunei, Kamboçya, Endonezya, Laos, Malezya, Myanmar, Filipinler, Singapur, Tayland ve Vietnam) ile ÇHC, Japonya, Güney Kore, Yeni Zelanda ve Avustralya' dan oluşan toplam 15 Asya-Pasifik ülkesini içermektedir.

4.4 Sektörde Sevk Öncesi İnceleme Zorunluluğu Var mıdır?

Kamboçya Krallığı'na ithal edilmek istenen mallar ve ilgili hizmetler (muaf mallar hariç);

- gönderinin değeri 4,000 ABD Doları (FOB) ya da daha fazla ise ve,
- daha düşük bir değere sahip kısmi mal sevkiyatlarını ve ilgili hizmetleri içeriyor, ancak tüm bu tür kısmi sevkiyatın toplam değeri 4,000 ABD Doları (FOB) ya da daha fazla ise sevk öncesi incelemeye tabiidir.

Aşağıdaki mallar ise Sevk Öncesi İncelemeden muafır:

- (a) Değerli taşlar ve değerli metaller

- (b) Sanat nesneleri
- (c) Patlayıcılar ve piroteknik ürünler
- (d) Mühimmat, silahlar, savaş aletleri
- (e) Canlı hayvanlar
- (f) Güncel gazeteler ve süreli yayınlar
- (g) Ev eşyaları ve kişisel eşyalar
- (h) Koli postası veya ticari numuneler
- (i) Yabancı hükümetler veya uluslararası kuruluşlar tarafından vakıflar, hayır kurumları ve tanınmış insani yardım kuruluşlarına yönelik hediyeler
- (j) Diplomatik ve konsolosluk misyonlarına ve Birleşmiş Milletler Teşkilatı'na bağlı kuruluşların kendi ihtiyaçları için verilen hediye ve malzemeler
- (k) Aynı yardımlar
- (l) Devlet emriyle devletin kullanımı için ithal edilen mallar
- (m) Hurda metaller
- (n) Sigaralar
- (o) Geçici olarak kabul edilen eşya (dahilde işleme için geçici ithalat, ihracat)

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Tablo 9: Enerji sektöründe takip edilecek fuarlar

Fuar	Kapsam	Tarih/Yer
CAMENERGY 2026	Enerji üretimi, elektrik mühendisliği, ekipman, iletim-dağıtım	28-30 Eylül 2026, Phnom Penh, DIECC
CAMSOLAR 2026	Güneş enerjisi, PV, batarya, enerji verimliliği	28-30 Eylül 2026, Phnom Penh, DIECC

4.6 Sektör Firmalarına Hitap Eden ve Gerçekleştirilmesi Planlanan Ticaret Heyetleri

Rapor tarihi itibarıyla Kamboçya enerji sektörüne özel ilan edilmiş resmi bir Türk ticaret heyeti bulunmamaktadır. 2026 yılı için en uygulanabilir yaklaşım, yukarıda bahsi geçen fuarların döneminde B2B görüşme programı düzenlenmesidir.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Enerji sektöründe kamu ihaleleri ve tedarik duyuruları için başlıca kurumlar EDC, Maden ve Enerji Bakanlığı, Ekonomi ve Finans Bakanlığı, ilgili kalkınma bankası proje sayfaları ve kamu satın alma platformlarıdır.

Dünya Bankası, ADB, JICA, AFD ve diğer kalkınma finansmanı kaynaklarıyla yürütülen iletim, dağıtım, batarya depolama ve enerji verimliliği projeleri ayrıca izlenmelidir.

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Kamboçya'nın hâlihazırda ÇHC ve Kore ile sırasıyla Ocak ve Aralık 2022'de yürürlüğe giren iki Serbest Ticaret Anlaşması (STA) bulunmaktadır. Kamboçya bunun haricinde, 2022'nin başlarında 15 Pasifik ülkesinden oluşan bölgesel bir ticaret paktı olan Bölgesel İşbirliği Ekonomik Ortaklığını (RCEP) yürürlüğe koymuştur. RCEP, 10 Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) üyesi devlet (Brunei, Kamboçya, Endonezya, Laos, Malezya, Myanmar, Filipinler, Singapur, Tayland ve Vietnam) ile ÇHC, Japonya, Güney Kore, Yeni Zelanda ve Avustralya' dan oluşan toplam 15 Asya-Pasifik ülkesini içermektedir.

Kamboçya'nın Türkiye ile yürürlükte ikili bir serbest ticaret anlaşması bulunmamaktadır. Bu nedenle Türkiye menşeli ürünler genel olarak MFN tarifelerine tabidir.

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Türkiye menşeli ürünler için Kamboçya pazarında genel bir tercihli tarife imkanı bulunmamaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

Elektrik ekipmanlarında IEC, ISO, EN ve ilgili uluslararası standartlara uygunluk alıcı güveni açısından belirleyicidir. Trafo, kablo, pano, inverter, jeneratör, UPS, batarya ve koruma sistemlerinde tip testleri, fabrika testleri, kısa devre dayanımı, IP koruma sınıfı, yangın güvenliği, EMC ve performans raporları istenebilir. Şebekeye bağlı güneş ve depolama projelerinde EAC/EDC bağlantı koşulları, koruma röle ayarları, ada çalışma önleme ve sayaç/ölçüm gerekleri dikkate alınmalıdır.

4.11 Sektörde Etiketleme

Enerji ekipmanlarında ürün etiketi üzerinde üretici adı, model, seri numarası, nominal güç/gerilim/frekans, üretim tarihi, menşe, güvenlik uyarıları ve teknik standart bilgisi yer almalıdır. Büyük ekipmanlarda İngilizce etiketleme fiilen yeterli olmakla birlikte, kamu projeleri ve son kullanıcı güvenliği açısından Khmer dilinde temel uyarı/kurulum bilgisi faydalıdır. Akaryakıt, batarya ve tehlikeli madde içeren ürünlerde güvenlik bilgi formu ve taşıma etiketleri ayrıca önemlidir.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Kamboçya iklimi sıcak, nemli ve yağışlı olduğundan deniz taşımalarında pas, nem ve darbe riskine karşı korumalı ambalajlama gereklidir. Trafo, pano, inverter ve elektronik ekipmanlarda nem alıcı, vakum/folyo, kasa içi sabitleme ve su geçirmez dış ambalaj önerilir. Güneş paneli ve bataryalarda darbe/yükleme talimatları açık biçimde belirtilmelidir. Ahşap ambalajlarda ISPM 15 uyumu aranabilir.

4.13 Lojistik

Türkiye'den Kamboçya'ya taşımada ana mod denizyoludur. Sevkiyatlar genellikle İstanbul/Mersin/İzmir limanlarından Singapur, Port Klang veya bölgesel aktarma limanları üzerinden Sihanoukville Limanı'na yönlendirilir. Phnom Penh ve çevresi için Sihanoukville sonrası karayolu taşınması kullanılır. Transit süre taşıyıcı, aktarma ve sezon yoğunluğuna bağlı olarak değişimle

birlikte proje ekipmanlarında 30-45 gün aralığı planlanmalıdır. Acil elektronik yedek parça ve küçük ekipmanlarda havayolu + kurye/forwarder kanalı kullanılabilir.

4.14 Dağıtım Kanalları

Dağıtım kanalları ürün tipine göre değişmektedir. Jeneratör, UPS, inverter, kablo, pano ve güneş ekipmanlarında yerel distribütör veya EPC ortağı kritik önemdedir. Büyük trafo, şalt, batarya depolama ve trafo merkezi ekipmanlarında doğrudan proje satışı, kamu ihalesi veya ana yükleniciye tedarik modeli öne çıkar. Satış sonrası servis, yedek parça, teknik eğitim ve garanti taahhüdü Kamboçya pazarında fiyat kadar belirleyici bir rekabet unsurudur.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

Enerji sektörü ürünlerinin büyük bölümü B2B ve proje bazlı olduğundan e-ticaretin rolü sınırlıdır. Buna rağmen küçük inverter, kablo aksesuarı, aydınlatma, ölçüm cihazı, batarya aksesuarı ve yedek parçalarda çevrimiçi görünürlük satış öncesi temas yaratabilir. LinkedIn, Facebook, Telegram grupları, yerel firma dizinleri ve fuar katılımcı listeleri B2B pazarlamada daha etkilidir.

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

Enerji ekipmanları için en anlamlı kanal, yerel distribütör web siteleri, B2B rehberleri ve proje/fuar platformlarıdır.

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Tarih	Resmi Tatil
1 Ocak 2026	Uluslararası Yeni Yıl Günü
7 Ocak 2026	Soykırımı Yenme Günü
8 Mart 2026	Uluslararası Kadınlar günü
14-16 Nisan 2026	Khmer Yeni Yılı
1 Mayıs 2026	İşçi Bayramı
5 Mayıs 2026	Visaka Bochea Günü
14 Mayıs 2026	Kralın Doğum Günü
15 Mayıs 2026	Kraliyet Hasat Töreni
18 Haziran 2026	Ana Kraliçenin Doğum Günü
10-12 Eylül 2026	Pchum Pen günü
24 Eylül 2026	Anayasa Günü
15 Ekim 2026	Kralın Babasını Anma Günü
29 Ekim 2026	Kralın Taç Giyme Günü
9 Kasım 2026	Bağımsızlık Günü
23-25 Kasım 2026	Su Festivali

Khmer New Year, Pchum Ben, Su Festivali ve resmi tatil olmasa da hayatı etkileyen Çin Yeni Yılı dönemlerinde kamu/özel sektör iş akışları yavaşlayabilmektedir. Proje teslimatları ve gümrük işlemleri bu dönemlere denk getirildiğinde ek süre planlanmalıdır.

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

B2B iletişimde Facebook, Telegram, LinkedIn ve TikTok yaygındır. Teknik ürünlerde LinkedIn ve doğrudan e-posta daha kurumsal görünürlük sağlarken, yerel müşteri ilişkilerinde Facebook ve Telegram hızlı temas kanalıdır.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Enerji ekipmanları e-ticaret yoluyla gelse dahi ürünün GTİP'i, CIF değeri, menşei ve ithalat amacı üzerinden gümrük vergisi, KDV ve varsa özel vergiye tabidir. Düşük değerli gönderiler için uygulamalar ürün ve taşıyıcıya göre değişebileceğinden, düzenli ticari satışlarda standart ithalat prosedürü esas alınmalıdır.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

E-ticaret işlemlerinde tüketici koruması, elektronik sözleşme, vergi, ödeme ve ithalat prosedürleri dikkate alınmalıdır. Enerji ekipmanlarının çoğu teknik kurulum gerektirdiğinden, yalnızca çevrimiçi satış yerine yetkili servis/kurulum ağıyla satış modeli tercih edilmelidir.

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri

Küçük yedek parça ve aksesuarlar için DHL, FedEx, UPS, EMS ve yerel hızlı kargo şirketleri kullanılabilir. Büyük ekipmanlarda forwarder, gümrük müşaviri ve yerel nakliye ortağıyla proje lojistiği modeli gereklidir. Batarya ve tehlikeli madde sınıfındaki ürünlerde hava/deniz taşımacılığı kısıtları baştan kontrol edilmelidir.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Kamboçya enerji pazarında tanıtım teknik güven, referans ve yerel servis üzerine kurulmalıdır. Ürün broşürleri İngilizce hazırlanmalı; kritik kullanıcı grupları için Khmer özetler eklenmelidir. EPC firmaları ve distribütörlere teknik eğitim verilmesi, eğitim projeleri, garanti/yedek parça paketi ve finansman desteği sağlanması pazara giriş hızını artırmaktadır.

4.17 Sektörde Tüketici/Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Alıcı tercihlerinde fiyat hassasiyeti yüksektir; ancak elektrik kesintisi, servis yetersizliği ve ekipman arızası maliyetli olduğundan güvenilirlik, garanti ve hızlı teknik müdahale giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Sanayi tesisleri çatı güneş, enerji izleme, kompanzasyon, verimli motor/sürücü sistemleri ve yedek güç çözümlerine ilgi göstermektedir. Büyük kullanıcılar için karbon ayak izi,

tedarik zinciri uyumu ve ihracat pazarlarının sürdürülebilirlik talepleri de enerji yatırımlarını etkilemektedir.

4.18 Sektörde Vergiler

Kamboçya’da ithalatta genel olarak gümrük vergisi, özel vergi uygulanabilen ürünlerde özel vergi ve yüzde 10 KDV söz konusudur. MFN gümrük vergisi oranları ürün GTİP’ine göre değişir; birçok makine ve elektrik ekipmanında oranlar 0-15 aralığında, tüketim malları ve belirli ürünlerde ise daha yüksek olabilmektedir. Yatırım teşvikli projelerde uygun makine, ekipman ve üretim girdileri için gümrük vergisi/KDV muafiyetleri uygulanabildiğinden proje bazında CDC teşvik statüsü kontrol edilmelidir.

4.19 Varsa Sektöre Yönelik ve Genel Tarife Dışı Engeller

Başlıca tarife dışı engeller teknik onay süreçleri, şebeke bağlantı izinleri, lisans ve kota gereklilikleri, kamu ihale yeterlilik kriterleri, yerel temsilci ihtiyacı, standart/test belgesi talepleri ve proje finansman koşullarıdır. Çatı güneş sistemlerinde sistem büyüklüğüne göre değişen onay, kota ve raporlama yükümlülükleri pazara giriş modelini etkilemektedir.

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar (Örnek: artan talep, e-ticaretin yaygınlaşması, ülkemizle yapılan Serbest Ticaret Anlaşması v.b.)

- Elektrik talebindeki büyüme, sanayi bölgeleri ve kentleşme nedeniyle orta gerilim ekipmanları, kablo, pano, trafo ve şebeke bileşenlerinde düzenli talep yaratmaktadır.
- Çatı tipi güneş, fabrika/otel/AVM kullanıcıları için maliyet düşürme aracı olarak öne çıkmaktadır. Türk firmaları EPC, inverter, montaj sistemi, kablo, pano ve izleme sistemleriyle bu alana girebilir.
- Batarya enerji depolama sistemleri ve şebeke güçlendirme projeleri 2026 sonrası dönemin en stratejik alanlarından biridir.
- Enerji verimliliği politikası, sanayi tesislerinde motor, sürücü, kompanzasyon, otomasyon, ölçüm ve enerji yönetimi sistemleri için talep yaratmaktadır.
- Türkiye’nin trafo, kablo, jeneratör, pano, metal konstrüksiyon, mühendislik ve müteahhitlik kabiliyeti fiyat/kalite dengesiyle ÇHC ve Avrupa arasında konumlanabilme kapasitesi bulunmaktadır.
- Kalkınma bankası destekli projeler, teknik yeterliliği güçlü Türk firmaları için ödeme riski daha yönetilebilir ihale fırsatları sunabilmektedir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

- ÇHC, Tayland, Vietnam, Singapur ve Malezya menşeli tedarikçilerin lojistik yakınlığı, düşük fiyatı ve mevcut distribütör ağı rekabeti artırmaktadır.
- Türkiye ile Kamboçya arasında STA bulunmaması, ASEAN/RCEP/, ÇHC ve Kore menşeli ürünler karşısında tarife dezavantajı yaratabilir.
- Kamboçya pazarı proje bazlı ve ilişki ağına dayalıdır; yerel ortak olmadan kamu ve büyük özel projelere erişim sınırlı kalabilir.

- Şebeke bağlantı onayları, çatı güneş kotaları ve teknik izin süreçleri yatırım kararlarını yavaşlatabilir.
- Elektrik ekipmanlarında satış sonrası servis, yedek parça ve garanti yönetimi zayıfsa marka güveni hızla zarar görebilir.
- ABD'nin Kamboçya menşeli güneş paneli ticaret önlemleri, Kamboçya'da üretim veya bölgesel tedarik zinciri planlayan firmalar için ihracat pazarı riski yaratmaktadır.
- Kuraklık, enerji arz oynaklığı, kredi maliyetleri ve kamu ödeme süreçleri proje takvimlerini etkileyebilir.

7. Enerji Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

- Pazarı tek ürün satışı yerine “ürün + mühendislik + kurulum + garanti + yedek parça” paketiyle girilmesi önerilir.
- Phnom Penh merkezli güçlü bir distribütör/EPC ortağı seçilmeli; Sihanoukville, Kandal, Kampong Speu, Bavet ve Siem Reap için alt servis ağı kurulabilir.
- CAMSOLAR/CAMENERGY döneminde hedefli B2B programı yapılmalı; fuar katılımı saha ziyaretleri ve kamu/özel kurum randevularıyla birleştirilmelidir.
- Kamu ve kalkınma bankası projeleri için ihale takip sistemi kurulmalı; yerel firma ile konsorsiyum modeli değerlendirilmeli; teminat, finansman ve teslimat şartları önceden hazırlanmalıdır.
- Fiyat rekabetinin yoğun olduğu ürünlerde yalnızca düşük fiyatla değil, daha uzun garanti, hızlı servis ve finansman kolaylığıyla ayrışmalıdır.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Kamboçya'nın enerji dönüşümü yalnızca yenilenebilir kapasite artışıyla sınırlı değildir. Ülke aynı anda şebeke güçlendirme, komşu ülkelerden elektrik ithalatı, kuraklık riskinin yönetimi, sanayiye rekabetçi fiyat sağlanması ve ihracatçı üretim sektörlerinin sürdürülebilirlik taleplerini karşılama baskısıyla karşı karşıyadır. Bu nedenle enerji ekipmanı ihracatçıları için en uygun pozisyon, tekil ürün tedarikçiliğinden ziyade güvenilir teknik çözüm ortağı konumudur.

9. Genel Değerlendirme

Kamboçya enerji sektörü 2026 itibarıyla büyüyen, fakat rekabetçi ve regülasyon hassasiyeti yüksek bir pazardır. Ülkenin elektrik erişimi büyük ölçüde yaygınlaşmış olsa da, talep artışı, sanayi yatırımları, şebeke güvenilirliği, enerji maliyeti ve temiz enerji hedefleri yeni ekipman ve hizmet ihtiyacını canlı tutmaktadır. Türkiye için mevcut ihracat seviyesi düşüktür; bu durum pazarın doymuş olmaktan ziyade henüz sistematik biçimde çalışılmadığını göstermektedir.

Türk firmaları için en gerçekçi fırsatlar; transformatör, kablo, pano, jeneratör, UPS, inverter, güneş montaj ve dengeleme ekipmanları, batarya depolama, enerji verimliliği sistemleri ve EPC/mühendislik hizmetlerindedir.

Başarılı pazara giriş için yerel ortak seçimi, teknik belge hazırlığı, satış sonrası servis, fiyat/kalite dengesi ve proje finansmanı belirleyici olacaktır. Kamboçya'da enerji sektörü hızlı büyümeye devam

etmekle birlikte, ÇHC ve ASEAN kaynaklı rekabet çok güçlüdür; bu nedenle Türkiye'nin rekabet stratejisi kalite, güvenilir teslimat, teknik destek ve proje kabiliyeti üzerine kurulmalıdır.

10. Yararlı Adresler

Tablo 10: Enerji sektörü için yararlı adresler

Kurum / Kaynak	Web Adresi	Kullanım Amacı
Ministry of Mines and Energy	https://www.mme.gov.kh	Enerji politikası, düzenlemeler, master planlar
Electricity Authority of Cambodia	https://www.eac.gov.kh	Lisans, tarife ve elektrik sektör raporları
Electricité du Cambodge	https://www.edc.com.kh	Kamu tedarikleri, şebeke ve bağlantı bilgileri
Council for the Development of Cambodia	https://www.cdc.gov.kh	Yatırım teşvikleri ve QIP başvuruları
General Department of Customs and Excise	https://www.customs.gov.kh	Gümrük işlemleri, tarife ve mevzuat
Cambodia National Trade Repository	https://www.cambodiantr.gov.kh	İthalat prosedürleri ve mevzuat rehberi
Cambodia FTA Portal	https://ftaportal.moc.gov.kh	STA ve tercihli ticaret bilgileri
WTO Tariff & Trade Profiles	https://www.wto.org	Tarife ve ticaret verileri
World Bank WITS	https://wits.worldbank.org	Ürün bazında ticaret verileri
International Trade Administration	https://www.trade.gov	Pazar rehberleri ve sektörel bilgiler
CAMENERGY/CAMSOLAR	https://www.cambodia-energy.com	Enerji ve güneş fuar bilgileri
EnergyLab Cambodia	https://www.energylab.asia	Temiz enerji ekosistemi ve bağlantılar

11. Kaynakça

1. Ministry of Mines and Energy, Power Development Master Plan 2022-2040, 2023.
2. Ministry of Mines and Energy, National Energy Efficiency Policy, 2023.
3. Electricity Authority of Cambodia, Annual Reports and regulatory materials.
4. Electricité du Cambodge, procurement and sector information.
5. International Trade Administration, Cambodia - Energy sector market guide, 2025/2026 erişimi.
6. WTO, Cambodia Tariff and Trade Profile, 2025.
7. World Bank WITS / UN Comtrade, Cambodia product-level trade data, 2024.
8. General Department of Customs and Excise of Cambodia, import duties and customs guidance.
9. Council for the Development of Cambodia, investment law and QIP incentive information.
10. Cambodia FTA Portal / Ministry of Commerce, RCEP, Cambodia-China FTA and Cambodia-Korea FTA information.
11. CAMENERGY and CAMSOLAR official fair information, 2026.
12. Asian Development Bank and World Bank project materials on Cambodia grid, clean energy and energy efficiency projects.
13. Reuters and official Cambodian public news agency releases on regional electricity imports and clean power projects, 2024-2026.
14. PwC Cambodia tax summaries and publicly available tax guidance, 2026.
15. DFDL and public legal updates on Cambodia clean-energy related tax changes, 2026.